

Århults hus, Århults torp eller Gökhuset torp	under Århult Övre, Krogsered	Århults fjärding
Fmis:	Koordinater:Y1326688 X6333847 WGS84 57,098148 12,945391	No 49

Beskrivning:

Århults hus, Århults torp eller Gökhuset, torp under Århult Övre.

Sid 405 i Krogsereboken.

Koordinatsatt 2010 när Krogsereboken gjordes. Då fanns Hembygdsföreningens gamla skylt kvar.

"Århulta hus" eller "Århults torp" är det äldsta torpet i Århult och omnämns redan i mitten av 1600-talet. Det går dock inte säkert att fastställa att det varit samma torp genom tiderna även om det haft samma namn. 1775 kallas torpet första gången för Gökhuset. Torpet anges ha kunnat föda 2-3 kor.

Torpet låg några 100 m från nuvarande Övra Århult 2:1 Kullen, position i Rikets Nät RT90 2,5 gon v 1326688, 6333847. Platsen är skyltad av Hembygdsföreningen.

1647 bodde Trylls här.

1687 bodde tiggaren Arvid här.

från 1693 bodde änkan Inger Svendsdotter f 1628 här. Hon anges vara tiggare och allmosohjon och avled här 22/5 1698.

1698: pigan Ingrid <15 år.

En piga här fick ett UÅ barn med Sten Torbjörnsson i Århult Yttre. Hon dödade barnet och dömdes till döden c:a 1695.

Från 1699 anges torpet vara öde.

Nils från Årnakulla ska ha bott här 1735.

I domboken 4/2 1773 vittnar Lars Andersson, då 66 år gl, dvs f 1706 eller 1707. Hans far anges ha brukat Boa Lilla när han var liten, vilket stämmer.

Sockenskomakaren Lars Andersson f 11/12 1710 i Yered No5 Övre med hustrun Kerstin Bengtsdotter f 1/8 1710 i Årnakulla bosatte sig här när de gift sig 1739. Barn:

- Anders f 4/3 1739, [V: Jon Björnsson i Århult, Christian Jeppesson i Lunden, Anders Persson i Åparp, Sven Mårtenssons h i Årnakulla Anna Arvidsdotter, Lars Perssons h i Yered (namn angavs ej), pig Anna Gudmundsdotter i Årnakulla], g 23/5 1768 med Elin Carlsdotter från Århult Övre, bosatta här

Århults hus, Århults torp eller Gökhuset torp	under Århult Övre, Krogsered	Århults fjärding
Fmis:	Koordinater:Y1326688 X6333847 WGS84 57,098148 12,945391	No 49

- Annika f 23/7 1742, [V: Sven Mårtensson i Årnakulla, Bengt Persson i Torbjörnhult, Nils Jeppesson i Åparp, Erland Bengtssons h i Yngered i Askome Gunild Nilsdotter, Olof Torssons h i Övra Århult Bengta Nilsdotter, pig Anna Samuelsdotter i Övra Krogsered], g 10/6 1767 i med Petter Larsson från Ugglebo i Gunnarp, bosatta där
- Magnus f 1/6 1745[V: Sven Pålsson i Lunden, Carl Persson i Övra Århult, Erik Arvidsson i Åparp, Olof Torssons h i Övra Århult Bengta Nilsdotter, Arvid Andersson ibm Bengta Jonsdotter, pig Kerstin Larsdotter ibm], g 25/12 1773 med Tornilla Carlsdotter från Århult Övre, bosatta här, senare där
- Benedikta f 30/9 1748, [V: Olof Torsson i Övra Århult, Mårten Gudmundsson i Skårås, Arvid Björnsson i Älmhult, Per Arvidssons h i Årnakulla Anna Larsdotter, Anders Mårtenssons h i Junkagård Gunil Arvidsdotter, p Gunil Svensdotter i Mellan Yered], d 9/6 1751 av koppor
- Bengt f 1/10 1751, g i Gunnarp 11/6 1775 med Annika Bengtsdotter från Ulabo No1 i Gunnarp, bosatta på Skårås hus

Lars Andersson blev 1765 instämnd till tinget för att ha fört ojud under gudstjänsten i Krogsreds kyrka. Vittnen berättade att prästen berättat om ett barn som nyligen dött i koppor och att Lars då blivit så rörd att han brustit i gråt. Han hade gråtit så ljudligt att prästen en gång bett honom vara tyst. Rätten frikände Lars.

Kerstin Bengtsdotter avled 25/11 1774 av rötfeber. Lars Andersson avled 16/9 1775 av bröstfeber.

Här bodde även Lars faster, änkan Ingri Larsdotter. Hon flyttade senare till Yered (dombok 5/5 1746, §35).

Sonen Anders Larsson och hans hustru Elin Carlsdotter f 17/10 1745 i Århult Övre blev nästa torpare här. Även Anders var sockenskomakare. Barn:

- Jonas f 23/10 1769 här, og skomakare, bosatt i backstugan vid Gökhuset, drunknad i Lunnasjö 17/11 1833 sedan han hade varit på Myrebacken under Talgsjö i Gunnarp och hämtat några spingestickor
- Abraham f 12/6 1772, d 5/3 1779 av tvinsot, v. Per Larssons h i Ugglebo Annika Larsdotter
- Lars f 25/11 1775, (fick UÄ dottern Johanna Catrina Andersdotter f 2/2 1811 i Gunnarp, se stugorna under Torbjörnhult), g 15/5 1815 med Britta Olofsdotter från Århult Övre, bosatta på Lunnahus under Lunden

Århults hus, Århults torp eller Gökhuset torp	under Århult Övre, Krogsered	Århults fjärding
Fmis:	Koordinater:Y1326688 X6333847 WGS84 57,098148 12,945391	No 49

- Gunnar f 25/2 1779, d 13/7 1779 av koppor, v. H Olena Eriksdotter i Yngered i Askome, h Annika Larsdotter i Ugglebo
- Anna Christina f 4/8 1780, og, bosatt i backstugan vid Gökhuset under Århult
- Gunild f 21/12 1782, v. Dr Petter Bengtsson i Bergagård i Gunnarp, sjuklig, bosatt i backstugan vid Gökhuset under Århult, d där 11/8 1853 av ålderdomsbräcklighet

Anders Larsson avled 17/11 1784 av svullnad. Elin anges sedan tigga och få fattigmedel. Hon flyttade med barnen till backstugan vid Gökhuset under Århult Övre.

Från Givhult No2 Stora kom näste torpare. Det var Sven Arvidsson f 4/7 1743 i Slätthult No1 Stora med hustrun Malin Svensdotter f 11/3 1739 i Askome No2 Mossagård i Askome. Malin avled 21/12 1803 av ålderdomsbräcklighet.

Sven gifte om sig 5/1 1805 med Elin Olofsdotter f 13/5 1776 i Århult Övre. Deras barn:

- Carl Magnus f 24/11 1811 d 27/12 1811 av oangiven sjuka

Sven Arvidsson anges senare vara döv och utan förmögenhet. Han avled 17/12 1825 av hetsig feber. Elin gifte om sig 30/12 1827 med änkligen Petter Bengtsson i Givhult No2 Stora och flyttade dit.

Från Åparp kom nu Carl Svensson f 10/4 1799 i Århult Övre. Han gifte sig 30/11 1828 med Johanna Johansdotter f 19/4 1791 i Torbjörnhult. Makarna fick inga barn.

1828 BRANN GÖKHUSET NER TILL GRUNDEN.

Carl Svensson avled 27/5 1843 av vattusot.

Här bodde en tid pigan Johanna Jonsdotter f 27/5 1816. Hon gifte sig 29/6 1839 med Johannes Nilsson från Gässelia Stora i Drängsered.

Från Långared kom 1845 pigan Lotta Johannesdotter f 22/2 1831 i Sjögärde i Södra Hestra hit till änkan Johanna. Lotta blev något av en fosterdotter i familjen. Hon gifte sig 31/10 1857 med Anders Johan Persson f 14/1 1831 i Årnakulla (han flyttade hit från Vagndala under Århult 1859) och de tog över torpet. Deras barn:

- Anna Josefina f 21/1 1858 här, till Köpenhamn från Biten under Århult 1877
- Johanna Augusta f 17/10 1860 g i Gunnarp 19/1 1885 med Linus Pettersson, senare bosatta på Södre Ås under Årnahylte i Gunnarp

Århults hus, Århults torp eller Gökhuset torp	under Århult Övre, Krogsered	Århults fjärding
Fmis:	Koordinater:Y1326688 X6333847 WGS84 57,098148 12,945391	No 49

Enligt berättelser hade Lotta skickats ut tillsammans med två av sina bröder från sitt hem för att tugga födan. Familjen flyttade till Biten under Esered i Gunnarp 1861 (de inflyttade sedan till Biten under Århult 1867).

1870 drabbades Gökhuset av en brand som ödelade bostadshuset och i sockenstämmans protokoll från den 7/12 1870 omtalas detta:

”Till Johanna Johansdotter på Jökhuset beveljades 1/2 Tonne Hafre 1. Span Korn samt beslutade församlingen att då Johanna Johansdotter nu icke längre kan försörja sig sjelf utan hon skall söka församlingen Om nödigt Underhåll så beslutades att Sven Person i Århult Skall till kommunens Cassa öfverlämna de medell som han motaget nämligen brandstoden som tillfall Johanna Johansdotter då hennes hus var brända om Circa 200 [riksdaler] och i den händelse Sven Persson icke i gode min öfverlämna medlen eller öfvertaga vården om nämnda Johanna Joh^sdotter församlingen då nödgas med samma lagenligt förfara”

Johanna flyttade efter branden till Vagndala under Århult, där hon blev inhyst. Hon avled där 16/10 1884 av ålderdom och var troligen den sista som bodde på Gökhuset.

På platsen finns idag rester från husgrund och murstock.